

Asia: VN/5025/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 16 §:n kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Mitä vaikutuksia arvioitte ehdotetulla ammattihenkilöasetuksen 16 §:n kumoamisella olevan esimerkiksi yhteiskunnan tai kotitalouksien kustannuksiin, terveydenhuollon asiakkaisiin, palveluntuottajiin ja henkilöstöön?

STTK kannattaa varauksetta ammattihenkilöasetuksen 16 §:n kumoamista ja näkee sen parantavan merkittävästi palveluiden saatavuutta eritoten harvaan asutuilla alueilla.

Kumoamalla 16 §:n mahdollistetaan mm. kaihileikkauksessa käyneelle silmälasien uusiminen ilman silmälääkärin vastaanottoa. Näin saadaan optometristiresurssit täysimääräisesti käyttöön, jolloin näönhuollon palveluiden saatavuus paranee maan laajuisesti, myös pienillä paikkakunnilla, joilla silmälääkäripalveluita ei ole laajasti tarjolla. Samalla vapautuu silmätautien erikoislääkäreiden vastaanottoaikoja ja lyhennetään näin silmäterveyden mittavia hoitojonoja sekä kevennetään silmälasien käyttäjien kustannuksia ja lisätään näiden valinnan vapautta.

Suomalainen optometristikoulutus on laadukasta, mutta nykyinen asetus estää sen täysimittaisen hyödyntämisen. Asetuksen kumoaminen mahdollistaisi optometristien osaamisen laajemman käytön sekä mahdollistaisi silmätautien erikoislääkäreiden osaamisen tehokkaamman käytön.

STTK muistuttaa, että ammattihenkilöasetuksen 16 § rajoitusten vuoksi tehdään tällä hetkellä vuosittain 100 000–150 000 lääketieteellisesti tarpeetonta käyntiä silmätautien erikoislääkärillä. Näistä käynneistä aiheutuu kotitalouksille yhteensä 15–20 miljoonan euron kustannukset. Lisäksi yhteiskunnalle kertyy näistä lääketieteellisesti tarpeettomista silmälääkärikäynneistä merkittäviä kuluja Kela-korvauksina. Pykälän kumoamisella näiden käyntien kustannukset voitaisiin ohjata silmäsairauksien varsinaiseen hoitoon.

2. Muut huomiot

STTK huomauttaa, että julkisen vallan tehtävä on kohdentaa resurssit tehokkaasti toimiviin palveluihin. Ammattitautiasetuksen 16 § estää järkevän silmäterveyden palveluresurssien käytön, mikä osaltaan vaikuttaa siihen, että silmäterveyden hoitajoina on 31 000 asiakasta.

Ilman uudistusta hoitojonot todennäköisesti kasvavat edelleen. Nykysäilytysten vuoksi noin 40 % optometristin asiakkaista tarvitsee läheteen silmälääkärille ilman terveystieteitä, esimerkiksi kaihileikkauksen takia. Väestön ikääntyessä näiden asiakkaiden määrä kasvaa nopeasti.

Pienillä paikkakunnilla silmälääkäriajat ovat harvassa, ja asiakas voi joutua odottamaan vastaanottoaika kuukausia. Vastaanotot täyttyvät silmälasien uusijoista, joten ajat eivät riitä silmäsairauksien varsinaiseen hoitoon.

Nummelin Ida
STTK ry.